

Täysistunto

Torstai 12.5.2022 klo 16.03—18.34

2.2. Suullinen kysymys rajojen sulkemisesta poikkeusoloissa (Hanna Huttunen kesk)

Suullinen kysymys SKT 94/2022 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Huttunen.

Keskustelu

16.20 **Hanna Huttunen kesk:** Arvoisa puhemies! Rajamaakunnasta Pohjois-Karjalasta tulevana kansanedustajana ihmettelen kyllä suuresti tätä komission tulkintaa. Itsenäisen valtion tulee aina, kaikissa tilanteissa, kaikissa olosuhteissa voida päättää omasta ulkorajastaan. Kukaan muu ei sitä saa meidän puolestamme päättää. Me olemme nähneet jo, miten turvapaikanhakijoita käytetään hybridioperaatiossa välineenä, ja tätä ei voi ja tätä ei saa hyväksyä. Meidän tulee laittaa rajat kiinni, mikäli on pienikin signaali siitä, että turvapaikanhakijoita käytetään hybridioperaatiossa. Arvoisa sisäministeri, kysyisin teiltä: onko Euroopan unionin komissiolla edes aidosti toimivaltaa päättää siitä, että Suomi ei saisi laittaa rajojaan kiinni?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ministeri Mikkonen.

16.21 **Sisäministeri Krista Mikkonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itsekin tulen sieltä Pohjois-Karjalasta ja rajamaakunnasta. Edustaja tietää, että on äärimmäisen tärkeää varmistua siitä, että meidän rajamme ovat turvalliset, meidän rajoja valvotaan, niistä huolehditaan emmekä salli minkäänlaisia alueloukkauksia, ja onneksi meillä on hyvä Rajavartiolaitos, jonka resursseja itse asiassa nyt kehyspäätöksessä nimenomaisesti lisättiin, jotta rajan suorituskykyä voimme kohentaa.

Tosiaan Suomi on osa EU:ta, ja tietysti Suomi on sitoutunut EU:n perussopimukseen ja siinä määriteltyihin oikeusvaltioperiaatteisiin ja muihin EU:n yhteisiin arvoihin. Sitä kautta tietysti komissiokin EU-jäsenyyden ja Schengen-järjestelmän sääntöjen osalta, jotka Suomea sitovat, voi antaa omia tulkintojaan näihin liittyen. Mutta haluan korostaa nyt tässä salissa sitä, että on aivan yksiselitteistä, että jos meillä yritettäisiin tällaisilla hybridivaikuttamisen keinoilla meidän turvallisuuttamme heikentää, [Puhemies koputtaa] niin totta kai rajoilla siihen puututtaisiin.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Edustaja Tavio.

16.22 **Ville Tavio ps** (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Tässä keskustelussa on ollut erikoisia piirteitä. Kun hybridivaikuttaminen on täällä yhdessä todettu erittäin kieltei-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 54/2022 vp

seksi toiminnaksi ja sellaiseksi, joka tapahtuu vieraan valtion taholta ja pyrkii propagandallaan muuttamaan jotain fundamentteja tässä keskustelussa, niin korvaani särähti, kun te, sisäministeri Mikkonen, syytitte oppositiota äsken hybridivaikuttamisesta, kun me kyseenalaistamme sen, miten meidän turvallisuuspolitiikan ydinkysymys rajaturvallisuuden ja turvapaikanhakuoikeuden osalta voidaan alistaa sinne Brysseliin ja miksi hallitus ja Suomi ei tätä päätöstä tekisi ihan itse? Voitteko vähän selventää nyt, millä tavalla oppositio tässä teidän mielestänne oikein hybridivaikuttaa? [Sanna Antikainen: Vakava väite! Nyt kerto-kaa!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Olkaa hyvä.

16.23 Sisäministeri Krista Mikkonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niin, aika usein kun tässä salissa puhutaan hybridivaikuttamisesta, nähdään, että se olisi ainoastaan tällaista välineellistämistä, jolloin maahanmuuttovirtoja ohjattaisiin rajan yli, mutta on hyvä huomata, että hybridivaikuttaminen on valtavan laaja kirjo erilaisia vaikuttamisyrityksiä: yritetään vaikuttaa taloudellisesti, yritetään vaikuttaa informaatioon, yritetään erilaisia väestöryhmiä saada toisiansa vastaan, lietsotaan vihaa, jännitteitä, voidaan vaikuttaa erilaisiin kriittisiin infrastruktuureihin, kyberhyökkäyksiä. Nämä kaikki ovat laaja kirjo hybridivaikuttamista, ja meidän viranomaiset ovat näihin varautuneet. Sen takia pidän valitettavana, jos tästä salista, Suomen eduskunnasta, lähtee sellainen viesti, että me emme olisi varautuneet näihin erilaisiin hybridivaikuttamisen keinoihin, [Välihuutoja perussuomalaisen ryhmästä] myös siihen välineellistämiseen. Meidän rajaviranomaisilla on valmiussuunnitelmat valmiina, [Puhemies koputtaa] ja jos on tarve, niin totta kai toimitaan. [Välihuutoja — Sanna Antikainen: Te demonisoitte oppositiota!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Mykkänen.

16.24 Kai Mykkänen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Uskon, että suomalaiset tänään kokevat, että tässä ollaan laajalla kansallisen edun yhtenäisyydellä askeltamassa historialliseen turvallisuusratkaisuun, ja toivovat yhtenäisyyttä ja määrätietoisuutta myös meidän turvallisuuden takaamiseksi näissäkin karikoissa, joita lähikuukausina saataan kokea.

Olen vähän yllättynyt, kun minun ymmärtääkseni meillä tässä salissa on nyt ainakin kolmen kuukautta ollut erittäin laaja yhteisymmärrys siitä, että jo turvallisuusselonteossakin mainittu turvapaikanhaun välineellistäminen on sellainen keino, jonka neutraloimme, jos sellaista nähdään — jos ihmisten työntäminen rajan yli muodostuu painostamisen välineeksi, niin se tulee kerta kaikkiaan ehkäistä niin, että keskeytetään tällaisen keinon motiivit. Täällä pääministerin sijainen totesi mielenkiintoisesti, että tämä ei jäisi tähän, että pitäisi korkeimmalla tasolla neuvotella. Sitten sanoitte, että pitäisi EU:n lainsäädäntöä muuttaa. [Puhemies: Kysymys?] No, se on vuosien kysymys. Kysyn nyt vielä, pääministerin sijainen: onko tosiaan niin, että tämä ei jää tähän ja me varaudumme joka tapauksessa siihen, [Puhemies koputtaa] että pystymme sulkemaan turvapaikkahaun välineellistämisen pois vastustajan keinovalikoimasta?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ministeri Saarikko.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 54/2022 vp

16.25 **Valtiovarainministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tähdennän nyt vielä, että varmasti ainakin kaikille sellaisille, jotka tätä keskustelua seuraavat, käy selväksi:

Juuri nyt Suomen rajoihin ei kohdistu painetta, ei uhkaa, ja rajoillamme on turvallista. [Oikealta: Huomenna voi!]

Toisekseen Suomella on hyvä Rajavartiolaitos, joka tekee erinomaista työtä — ja on tehnyt sitä muuten vuosikymmeniä yhteistyössä Venäjän vastaavien viranomaisten kanssa — ja heille on päätetty kohdistaa lisäeuroja, lisähenkilöstöä työn tueksi.

Kolmanneksen me olemme saaneet vihreää valoa siihen, että normaaliaikojen rajalainsäädäntöä pystytään entisestään kiristämään tämän ihmisvirtojen riskin näkökulmasta. [Sanna Antikainen: No kiristäkää!]

Sitten tämä EU-ulottuvuus: Kyllä, olen sitä mieltä, että tämä kanta on valitettava. Helppompaa olisi ollut komission vihreä valo tälle asialle, ja siksi pidän perusteltuna ja aion käydä pääministerin kanssa läpi, olisiko meillä vielä edellytyksiä käydä komission suuntaan asiasta keskustelua. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Ja kyllä, vaikka se veisi aikaa, on varmasti hyvä Suomen mieltä, edustaisimmeko me muiden ulkorajavaltioiden kanssa yhteistä näkemystä siitä, pitäisikö EU:n lainsäädäntöä päivittää.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Meri.

16.27 **Leena Meri ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Ymmärränkö, ministeri Saarikko, nyt oikein: jos meille tulisi kymmenentuhatta hybridivaikuttajaa, vihreää miestä, tuonne itärajalle, niin te lähдете neuvottelemaan Brysseliin, mitä me tehdään, ja te keskustellette sitten EU:n kanssa, voimmeko me nyt tehdä niin tai näin, kun nämä kymmenentuhatta ihmistä, ehkä kaksikymmentätuhattakin, olisivat jo täällä?

Ministeriatiosta tuli myös väite, että me täällä jollain lailla hybridivaikutettaisiin — ja tarkoititteko jopa, että lietsomme vihaa? Siis me haluamme tietää, onko meillä lainsäädäntö kunnossa tai keinot kunnossa. Se on nyt ihan sama, mikä on se keino, mitä te aiotte käyttää, jos huomenna on kymmenentuhatta ihmistä tuolla rajalla. Onko teillä keinot siihen, että sieltä ei tule yhtään turvapaikkahakemusta? Ei mitään selittelyä, että meillä on henkilökuntaa ja rajavalvontaa ja Suomeen ei kohdistu hyökkäyksen uhkaa, vaan jos sinne tulee ihmisiä, niin se on nolla ihmistä läpi sieltä. [Puhemies koputtaa] Onko meillä, ministeri Mikkonen, siihen nyt keinot, että tasan nolla ihmistä tulee, jos me näin haluamme?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: No niin. — Ministeri Mikkonen.

16.28 **Sisäministeri Krista Mikkonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen mielestäni aika monta kertaa tähän kysymykseen jo vastannut. [Sebastian Tynkkynen: Et kertaakaan! — Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä — Puhemies koputtaa] Me voimme sulkea rajanylityspaikkoja, jos rajan yli yritetään tulla väkivalloin tai laajalla joukolla. Me voimme sen estää, ei sellaista voi sallia. Tällaiset erilaiset hybridivaikuttamisen keinot ovat asioita, joihin viranomaiset ovat varautuneet, ja he ovat myös harjoitelleet näitä toimia. On ihan selvää, että jos tällaista hybridivaikuttamista tapahtuu, niin silloin Suomen valtio siihen vastaa. Se on ihan itsestäänselvyys. En tiedä, miksi sitä pitää täältä aina monta kertaa kysyä, mutta näin on.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 54/2022 vp

Samanaikaisesti me todellakin vielä haluamme varmistaa, että meidän lainsäädäntöme monelta osin, myös näihin muihin hybridivaikuttamisen keinoihin liittyen, on ajan tasalla. Sen takia esimerkiksi tähän valmiuslakiin, mikä nyt on jo täällä eduskunnan käsittelyssä, on tehty monenlaisia muutoksia ja hybridivaikuttaminen on otettu yhdeksi laukaisutekijäksi [Puhemies koputtaa] ja me teemme myös normaaliin rajalainsäädäntöön tarvittavat muutokset.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt, arvoisat edustajat, huomaan, että on vielä paljon tähänkin aiheeseen halukkaita kysyjä, mutta valitettavasti — tai ei mitenkään valitettavasti — meillä on muitakin aiheita.

Kysymyksen käsittely päättyi.